

บทที่ ๑

บทนำ

ปัจจุบันนี้การลงทุนซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำลังเป็นที่สนใจของทุกวงการ ไม่ว่าจะเป็นวงการธุรกิจ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และวงการทั่วไป แต่เนื่องจากการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น เป็นของใหม่จึงยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทางด้านนี้มากนัก โดยเฉพาะทางด้านพฤติกรรมจึงทำให้ผู้เขียน เกิดความคิดที่จะจัดทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ลงทุนและผู้จะลงทุนซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยคิดว่าคงจะเป็นประโยชน์กับบุคคลทั่วไปไม่มากนัก

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าและวิจัย

๑. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและวิธีการตัดสินใจของผู้ลงทุนและผู้ที่จะลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
๒. เพื่อค้นหาปัจจัยที่อธิบายความแตกต่างในพฤติกรรมการซื้อขายหุ้น
๓. เพื่อวินิจฉัยว่าผู้ลงทุนและผู้ที่จะลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ได้กระทำตามหลักทฤษฎีมากน้อยเพียงไร

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยนี้ส่วนใหญ่จะได้จากข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งผู้ทำการวิจัยได้เป็นผู้ออกปฏิบัติงานสนามเอง โดยไปยังบริษัทค้าหลักทรัพย์ต่าง ๆ และสอบถามผู้ลงทุนและผู้จะลงทุนที่มาติดต่อยังบริษัทหลักทรัพย์นั้น ๆ ส่วนข้อมูลอีกส่วนหนึ่งได้รวบรวมค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ที่ออกโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและจากตำราต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

๑. ข้อมูลวิทยุภูมิภาคโดยศึกษาค้นคว้าจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบริษัทสมาชิกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและจากตำราต่าง ๆ

๒. ข้อมูลปฐมภูมิได้จากการทำการวิจัยซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๒.๑ ร่างแบบสอบถาม

๒.๒ ทดสอบแบบสอบถามโดยสอบถามผู้ลงทุนและผู้ที่จะลงทุนจำนวน ๑๐ คน

๒.๓ แก้ไขแบบสอบถาม

๒.๔ ออกปฏิบัติงานสนามโดยผู้ทำเป็นผู้ออกปฏิบัติงานเอง

๒.๕ ไปสอบถามผู้ลงทุนและผู้ที่จะลงทุนตามบริษัทค้าหลักทรัพย์ต่าง ๆ เป็นจำนวน

๑๗ แห่ง ใช้เวลาทั้งสิ้น ๒๐ วัน

๒.๖ ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๗ เขียนรายงานและจัดพิมพ์

ระยะเวลาการสำรวจ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๑ - ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ (เว้นวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดราชการ)

ขอบข่ายของการวิจัย

การสำรวจนั้นได้ครอบคลุมบุคคลที่เกี่ยวข้อง ๓ ประเภท คือ ผู้ลงทุนอยู่แล้ว ผู้จะลงทุนซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ และผู้จะลงทุนเฉพาะกองทุนนอกตลาด ดังนั้นขอบข่ายของตัวอย่างจึงได้แก่บรรดาผู้ลงทุนที่ไปทำการซื้อขายหุ้นยังบริษัทค้าหลักทรัพย์ต่าง ๆ และบรรดาผู้ที่จะขอความร่วมมือได้ ส่วนผู้จะลงทุนนั้นได้แก่บรรดาผู้ที่เข้าไปสังเกตการณ์ตามบริษัทค้าหลักทรัพย์ในแต่ละวัน และคนรู้จักที่จะลงทุนซื้อขายหุ้น

วิธีการเลือกตัวอย่าง

การเลือกตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้มี ๒ วิธีการด้วยกันคือ

๑. ผู้ทำวิจัยได้ไปสอบถามยังบริษัทสมาชิกและบริษัทค้าหลักทรัพย์ต่าง ๆ รวม ๑๗ แห่งด้วยกันซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาประมาณแปดสิบฉบับดังรายชื่อต่อไปนี้คือ บริษัทสินอุตสาหกรรมไทย

บริษัทราชาเงินทุน บริษัททวนกิจ บริษัทภัทรธนกิจ บริษัทตะวันออกฟายแนนซ์ บริษัทบางกอก
 โนมูระ อินเตอร์เนชั่นแนล ซีเคียวริตี้ บริษัทกรุงเทพมหานคร บริษัทไทยค้าหลักทรัพย์ บริษัท
 มิตรไทย ยูโรพาร์ทเนอร์ไฟแนนซ์ แอนด์ อินเวสท์เมนท์ บริษัทคอมเมอเชียลทริสต์ บริษัท
 ยูเนี่ยนลงทุนและค้าหลักทรัพย์ บริษัทเอราวิธ ประมา ซีเคียวริตี้ บริษัทเอนกวิศ บริษัท -
 อากเนย์ธนกิจทริสต์ บริษัทบุคคลิกการเงินและค้าหลักทรัพย์ บริษัทไทยเงินทุนพัฒนา และ
 บริษัทหลักทรัพย์มิ่งทริสต์ ในการไปสอบถามยังสถานที่ต่าง ๆ เหล่านี้ประมาณร้อยละ ๘๐.๐๐ ผู้ทำ
 วิจัยได้ไปด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ให้ช่วยประกาศแก่บรรดาลูกค้าให้ช่วย
 กรอกแบบสอบถาม และประมาณร้อยละ ๒๐.๐๐ ผู้ทำวิจัยได้ฝากผู้ที่รู้จักให้ช่วยนำไปยังบริษัทค้า
 หลักทรัพย์ต่าง ๆ เมื่อแจกแบบสอบถามให้บรรดาผู้ตกเป็นตัวอย่างแล้วนั้นส่วนใหญ่จะให้ผู้ตกเป็น
 ตัวอย่างส่งคืนให้กับเจ้าหน้าที่ของบริษัทค้าหลักทรัพย์นั้น ๆ ฉะนั้นผู้ตอบบางส่วนจึงนำเอาแบบสอบ
 ถามกลับไปตอบที่บ้านซึ่งบางครั้งก็ไม่นำมาคืนให้ และบางครั้งผู้ทำวิจัยได้เป็นผู้แจกแบบสอบถาม
 เองก็มักจะรอจนได้รับแบบสอบถามคืนในวันเดียวกัน

๒. ผู้ทำวิจัยได้แจกแบบสอบถามกับบรรดาเพื่อนและผู้คุ้นเคย และบางครั้งได้ฝากเพื่อน
 ให้นำไปให้คนรู้จักกรอกให้ด้วย รวมแล้วประมาณสี่สิบฉบับด้วยกัน

ดังนั้นในการเลือกตัวอย่างนั้นอาจกล่าวได้ว่าอาศัยความสะดวกเป็นหลักโดยไม่ได้
 เจาะจงว่าผู้ตกเป็นตัวอย่างจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร เพียงแต่ขอให้เป็นผู้ที่ลงทุนและจะลงทุน
 เท่านั้น

แผนแบบการสุ่มตัวอย่าง

ในครั้งแรกนั้นผู้ทำวิจัยจะใช้แผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบช่วงเวลา (Time Sampling)
 และแบบโควต้า (Quota Sampling) แต่เนื่องจากการใช้แบบโควตานั้นค่อนข้างจะทำได้ลำบาก
 เพราะข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรของผู้ลงทุนและผู้จะลงทุนนั้นยังไม่เคยมีการจัดเก็บไว้ ทำให้
 การจัดสุ่มแบบโควต้าทำไม่ได้ ดังนั้นการสุ่มตัวอย่างจึงอาศัยแบบช่วงเวลาเป็นหลักใหญ่ และสุ่ม
 ตัวอย่างกับบุคคลทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการลงทุนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

อธิบายเพิ่มเติม

๑. ในการออกแบบสอบถามนั้นผู้ทำวิจัยไม่มีคำถามโดยตรงเกี่ยวกับรายได้ของผู้ตอบ เพราะทราบดีว่าจะไม่ได้รับความร่วมมือในการตอบคำถามข้อนี้ ผู้ทำวิจัยจึงถามคำถามเฉียงแต่เพื่อให้ได้คำตอบที่พอจะบอกได้ว่าผู้ลงทุนนั้นมีรายได้ประมาณเท่าไรโดยดูจากจำนวนเงินหมุนเวียน และการซื้อขายหุ้นในแต่ละสัปดาห์

๒. ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่เสนอในบทที่ ๓ นั้น ไม่ได้ใช้สถิติเข้ามาวิเคราะห์ แต่ใช้ความแตกต่างประมาณร้อยละ ๑๘ เป็นหลักเกณฑ์ในการดูความแตกต่างของข้อมูลในตารางแต่ละตาราง

แนวคิดและนิยาม

ในการวิจัยครั้งนี้ได้อาศัยทฤษฎีการวิเคราะห์การลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ก่อนที่จะตัดสินใจลงทุนซึ่งมีอยู่ ๒ ทฤษฎีคือ^๑

- ๑. Fundamental Theory
- ๒. Technical Theory

หลักการสำคัญของ Fundamental Theory มีอยู่ว่าก่อนที่จะทำการลงทุน ผู้ลงทุนควรจะทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่ชี้ให้เห็นค่าของหลักทรัพย์นั้น ๆ ก่อน ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบริษัทหลักทรัพย์ได้แก่ งบการเงิน รายได้ กระแสเงินสด กำไรปันผล การบริหารงาน การขายสินค้า การเปลี่ยนแปลงสินค้า ประสิทธิภาพเจริญก้าวหน้า รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไป อิทธิพลทางการเมืองที่มีผลต่อบริษัท ถ้าราคาโดยประมาณของหลักทรัพย์ในตลาดต่ำกว่าราคาจริงในตลาดหลักทรัพย์จึงไม่ควรลงทุนในหลักทรัพย์นั้น แต่ถ้าราคาประมาณสูงกว่าราคาตลาดอย่างมาก หลักทรัพย์นั้นก็จะเป็นหลักทรัพย์ที่ควรลงทุน จากหลักการทั้งหมดที่กล่าวมานี้หลังจากที่ได้ทำการศึกษาแล้วอาจจะ เป็นเครื่องช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถตัดสินใจได้ง่ายและพอคาดคะเนได้ว่า

^๑ Charles A. Ambroaio, A Guide To Successful Investing (Prentice Hall, Inc. New Jersey, 1970).

หลักทรัพย์ของบริษัทใด เป็นหลักทรัพย์ที่สมควรจะลงทุนหรือไม่ อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่า การลงทุนนี้จะให้กำไรในทันที อาจจะต้องถือไว้เป็นเวลานานก็ได้

ส่วนในหลักการของ Technical Theory นั้น เป็นการศึกษาตลาดเพื่อจะพยายามพยากรณ์ความเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ในตลาด โดยพิจารณาจากการเคลื่อนไหวของราคาในอดีต นอกจากนี้ยังสังเกตจุดบันทึกจำนวนหุ้นหมุนเวียนของหุ้นแต่ละบริษัทใดในแต่ละวัน รวมทั้งการเคลื่อนไหวของตลาดทั้งหมด ดังนั้นประสบการณ์นี้จึงเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนใหญ่ผู้ที่ลงทุนโดยอาศัยทฤษฎีนี้มักจะไม่คำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานด้านอื่น ๆ เพราะจะทำให้เสียเวลาในการพยากรณ์การเคลื่อนไหว และทำให้การตัดสินใจช้าไม่ทันกับราคาของตลาดในวันหนึ่ง ๆ

คำนิยาม

ในการทำการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องให้คำจำกัดความในหลายสิ่งด้วยกัน เพื่อที่จะทำให้กระจ่างเพิ่มมากขึ้น ดังต่อไปนี้

๑. ผู้สำเร็จตรงสาขาทางด้านธุรกิจ ได้แก่ผู้ที่สำเร็จทางด้านบริหารธุรกิจ การเงิน การธนาคาร การบัญชี เศรษฐศาสตร์ ทักษะศาสตร์
๒. ผู้สำเร็จไม่ตรงสาขาทางด้านธุรกิจ ได้แก่ผู้ที่สำเร็จทางแขนงอื่นที่นอกเหนือจากที่กล่าวในข้อหนึ่ง
๓. ผู้ที่มีตำแหน่งในทางธุรกิจ ได้แก่ผู้ที่ทำงานในตำแหน่งผู้บริหารอาทิเช่น ผู้จัดการ ผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ สมทบบัญชี พนักงานขาย
๔. ผู้มีตำแหน่งในทางอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ผู้ที่ทำงานในตำแหน่งที่ไม่เกี่ยวกับธุรกิจ เช่น สอนหนังสือ กู้หน้าช่าง เป็นต้น
๕. ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่บุคคลที่ประกอบอาชีพทางด้านวิศวกรรม ทันตแพทย์ ช่างเย็บ เป็นต้น
๖. นักธุรกิจ ได้แก่ผู้ที่ประกอบอาชีพทางธุรกิจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์และตลาดทุนของประเทศไทย
๒. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของบริษัทหลักทรัพย์
๓. เพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไปที่สนใจและเกี่ยวข้องในการซื้อขายหลักทรัพย์ได้ทราบถึงกรรมวิธีการตัดสินใจของผู้ลงทุนและผู้ที่จะลงทุน
๔. เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับผู้ที่จะทำการค้นคว้าในโอกาสต่อไปในแขนงพฤติกรรมศาสตร์